

ХӘРРАҐМ ТӘНЧЕ ТЫТАТЬ

Проект авторё – Светлана Чикмякова.

сайт: putpobedy.ru

Хәррарәмән союзё пәрремеш хут йёркеленё «Эпё – хәррарәм» конкурса пётёмлетнё. «Ял хуҗалық» номинацире Анна Рожкова чи нумай сасә пухса мала тухнә. Бизнесра тәррәшакан хәррарәмсем хушшинче Раҗсәй ял хуҗалық банкнён регионри уйрәмён Ула-тәрти хушма офисён ертүси Анна Г орбунова чи нумай сасә пухнә. Социаллә тытәмира тәррәшакансем хушшинче Шулпашкарти 7-мёш ача саденче ёрскен Наталья Спиридо-нова мала тухнә. Тупашәвә 351 хёр-хәррарәм хушшәннә. Вәл шутра – пирён районән маттур пикисем те. Паян вёсенчениккёшённе паллаштараттәр.

Хуткупәс – чун уҗси

Паянхи кун сайра камән аллинче хуткупәс вылять. Ситменнине – хәррарәмән. Савәнпа та пулө ку музыка инструменчён вәрттәнләхәсемпе туслашисене чи телейлисеме теме пулать. – Ман төллев – ачасене илемлө сасәсен төләнмелле төнчипе паллаштарасси, – тет акә Вәрнарти 2-мёш ватам школти музыка учителё Ольга Николаевна Николаева.

Хайне апа музыкәри таланчө ашшө-амашёнчен кушнә. Ольга Николаевна – Канаш районёнчи Чулкамака ялөн-чен. Ашшө, Николай Иванович, тәтә-шах куләс каланә. Амашшө, Раиса Михайловна, хайён илемлө сассипе тыт-кәнланә. Асламашшө балалықкапа вы-лянә. Савәнпах та-төр вёсен сөмийн-че тәтәшах килти концертсем иртнө.

Ватакас Кипеч шулөнчен тухсан Ольга Канаши педучилищөре пелү илнө. Хыҗсән вуникө сул пирён рай-онти Хирпусёнчи ватам школ ачисе-не музыкәна юрартама вёрентнө. Кун-тах пулас мәшәрне тупнә, сөмье савәрса хөрпе ывәла кун сути панә. Шөл те, юратнә сыннине, Виталие, Турри вәрәм ёмөр паман – чире пула вәл сәмрәклах сөре көнө. Йывәр хуй-ха парәнтарас тесе сәмрәк хәррарәм ачисемпе суралнә сөре таврәннә, хай вёрентнө шулта вай хума тытәннә.

Телее, шәпа апа пирён район кач-чипе паллашма пурнө. Ку төлөшпе со-циаллә сеть пуләннә. Дима, полици-ре ёрскенскөр, сәмрәк хәррарәма сынләхөне пите килёшнө. Сөнө сөмь-ере икө ывәла кун сути панә Ольга.

Унан пултарулахөнчен, ёсчөнлө-хөнчен төлөне пөтөрме май сук. Шкулта уроскөм ирттернисёр пусне вәл ачасемпе фольклор кружокне

йөркеленө. Кёсөннисем камәптан юрласшө, ташласшө, спектакльсем ларташшө, чаваш тумөсөне сөлемө хәнәхәсшө. «Атте-аннерен кушнә мёнпур таланта ачасенче хывма тәр-рәшатәп», – тет Ольга Николаевна.

Сөмий те пите хастар. Мәшәрө те, таватә ачи те пултарулах конкур-сөсене хаваспа хушшәнәсшө. Пөлтөр Чаваш автономийөн 100 сулхи юби-лейё төлне иртнө «Чаваш ен манән чөрөрө» конкурса куракансен кам-мәлне тивөсө сөңтернө. Хайён уй-рәмән ёсре, төрлө конкурсенче паләрнәшән панә Хисеп хуҗөсемпе димпломсем туллиех.

Нумай ачаллә амәшён вәхәчө сахалрах. Анчах та Ольга Николаев-на телөр чун киленсө вәлли те вәхәт тупать – тухьсөм, чавашсен тум хә-төрөсөне әсталасть. Унсәр пусне че-чекөсем нумай ситөңтерет. Чуна пурин-чен те сывәххи вара – хуткупәс. Тә-вансөмпе, тус-юлташөсемпе пухәнсан ун тумөсөм сине мөнле пусать – каш-них юрлама е ташлама тытәнәт.

Сынна ят мар, ёс илемлетет, тесе ахалытен каламан ёнтө. Ольга Николаева ентөсен чөринче хисөп-ө пулине шәпах пур енлө тәрәшу-ләхө хывәннә.

Светлана ЧИКМЯКОВА.

Вёренекенёмсем – манән мухтав

– Професси вәл маншән – ёс кәна мар. Юрә-көвө төнчи, ун асамләхөпе ачасене илёртме май пулни, төрөсөмпе, – пөтөм пурнәс, – сөкленүллөн калашәть юратнә ёсөнче телей тупнә Елена Сухарева, Вәрнарти искусствәсен шулөн преподавателё. Төләнмел-ле талантлә сын вәл. Юрлас әсталахө професси-наллә шайра, музыкәна туйни-әнланни вара сүтсан-таләк панә тупра тейөн. Җак пуянләха вәл вёренекө-нёсенчен кашнинпе пайлать.

Хайён пекех юрә-көвө чун-чөре витёр кәларса куракансем патне ситерме хәнәхтарать. Елена Су-харева таланчөпе район тулашө-нче те паллә, ят-сумё Раҗсәй та-ранах сөкленнө.

Чи пысәк шайри конкурсөм-пе фестивальсен сөңтерөси. Чә-ваш Республикнён культуран тава тивөслө ёсчөнө. Нумаях пул-масть республикәра пәрремеш хут иртнө «Эпё – хәррарәм» кон-курса та район чысне тивөслө хуҗелерө.

Елена Алексөевнан пөтөм пурнәсшө музыкәпа пөр төвөвө сыхәнни әнсәртран мар. Сүлти Турә пурнинчен иртменни төрөс те. Ача чух хай те Вәрнарти ис-кусствәсен шулөн хор уйрәмне юратса сүрөнө. Ума професси

суйлавө тухса тәрсан иккөленү пулман: пөр сул кәна – музыка училищи. Професси пөлөвөне ил-сөн те аякка каяс темен, суралнә тәван тәрәхрах юрәхлә пулас, ачасөмпе ёслес ёмөтпе хавха-ланнә. «Җалпа тәван шулаух таврәнтам, хама музыка вәрт-тәнләхөсөне усса панә препода-вательсөм манән ёстөшөм, пу-ләшүсәсем, сывәх юлташөсем пулса тәчөс», – аса илет вәл вёрентү ёсөн пусламәшнө.

Пәрремеш утәмсем тунә-ранпа 23 сул иртнө ёнтө. Әста-ләхне вөсөмөх туптакан препо-даватель ёсөн уйрәлмасәрах аслә шулта музыка учителөн специальносөне вёрөннө. Чи малтанах хор ушкәһөне тимле-нёскөр, ачасөне эстрада хайла-

вёсөне тата уйрәмән юрлама вёрентме те хушма хәтөрленү витёр тухнә. Төрөсөмпе, профес-сири пөтөм пурнәсшө унан – ситөнү хыҗсән ситөнү. Ачасен те, хайён те. Елена Алексөевна төрлө сүл-сөнчө «Искусствәсен шулөн чи лайық преподавателё» конкурсан регионти турөн, педагогика әста-ләхөн Раҗсәйри «Престиж» фести-валөн чылай номинацийөн сөңтерөсин ятне тивөсшө. Респуб-лика, Раҗсәй шайөнчи әсләләхпа практика конференцийөсөне ак-тивлә хушшәнәть: ёстөшөсөм ум-ёнчө докладсөм вулать, музыка вёрентөвө енёпе хайён хаклә опы-чөпе паллаштарать, професси-ре аталама пуләшакан статьясөм пичетлет. Талантлә сын пур енё-пе те пултарулла төкен каларәш чәннинех те ун сынчен.

Сумлә наградисөм те сәкнах сирөплөтөсшө. Елена Сухарева Чаваш ен Пусләхөн ятарлә стипен-дийөпе, ЧР Культура министрствин, Патшалық Канашөн, Куль-тура ёсөнөсен профсоюзөн коми-тетөн Хисеп грамотисөмпе, Чаваш Республикнён Пусләхөн Гранчөле, ытти наградөсөмпе чыспанә. Апла пулин те Елена Алексөевна хайён мар, вёренекөнөсен үсөмөсөмшөн пуринчен ытла савәнәт. Вёсен ситөнөвөсөнчө чунтан тухакан ёсөн паха сөмөсөне курат. Вәл ертөсө пы-ракан «Синяя птица» ача-пәча хор-не, акә, 2014 султа «Төслөхлө ача-пәча коллектив» хисөплө ят панә. Ку коллектив – Раҗсәйри «Шуҗәм», «Песни Родины», «Хамәрьял ю-рисөм», «Тәван ен», ытти конкурс-фестивальсөм сөңтерөсөмпе па-уреачөсөм. «Дөйчони» ансамблөн сәмрәк артисөсөн те малти вы-рәнсен шучө сук: Раҗсәйри «Рас-сөвет», «Иволга», регионсем хуш-шинчи «Музыка – душа моя», ытти фестивальсөнчө.

– Манән вёренекөнөмсем – манән мухтав. Кашинле мәнәс-ланатәп вөсөмпе. Пурте малаш-ләхра музыкантсөм ан пулайччәр, анчах юрә-көвө вёсөне кирөк мөнле сферәра та малта пьыма, пурнәс сүлөпе хастар утма сунат-лантарө, – шанәть мухтава тивөслө вёрентөкен.

Ирина ЯКОВЛЕВА.

Проект Чаваш Республикнён Цифра аталанәвөне информәци политици тата массәллә коммуникацисен министрствин пуләншәпанәть.